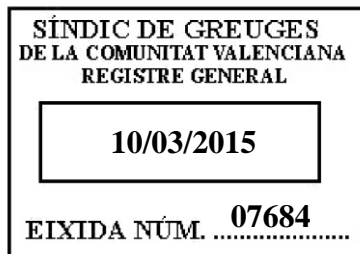

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Conselleria de Benestar Social
Hble. Sra. Consellera
C/ Castán Tobeñas, 77 - CA90 - Torre 3
VALENCIA - 46018

=====
Ref. queixa núm. 1410138
=====

Assumpte. Dependència. Demora en la resolució.

Hble. Sra.,

Justifiquem recepció del seu escrit en relació amb la queixa de referència, iniciada a instància **del Sr. (...)** sobre l'assumpte esmentat. De l'escrit, de la documentació aportada per la persona interessada i de totes les actuacions es dedueix que **la Sra. (...), amb DNI núm. (...)**, va sol·licitar la revisió de la seua situació de dependència **l'11 d'abril de 2012**, a l'efecte de percebre les ajudes i prestacions previstes en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, sense que fins a la data s'haja resolt l'expedient.

El 21 de gener de 2013 la Conselleria els comunicava la resolució mitjançant la qual es fixava la situació de dependència en un grau 3 (GRAN DEPENDENT).

Davant el retard a fixar el preceptiu Programa Individualitzat d'Atenció, la persona interessada va interposar una primera queixa davant d'esta institució (queixa núm. 1319010) i el 29 de maig de 2014 (amb data d'entrada en esta institució el 17 de juny de 2014) la Conselleria de Benestar Social ACCEPTAVA les recomanacions que li havíem fet i afirmava que: «després de més de 16 mesos de tramitació des que se li va reconèixer un nou grau a l'interessada, tot havent incomplert àmpliament l'obligació legal de resoldre en el termini de sis mesos, reconega i atorgue de manera urgent, les prestacions que corresponguen, d'acord amb la valoració i el programa individual d'atenció.»

Després d'acceptar les recomanacions, vam tancar l'expedient de queixa després d'haver ofert a la persona interessada la possibilitat de fer-hi al·legacions i comunicar-li'n el tancament.

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 10/03/2015	Pàgina: 1
C/ Pasqual Blasco, 1 03001 - ALACANT. Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00. Fax: 965 93 75 54 http://www.elsindic.com/		

La persona interessada es va dirigir novament a esta institució el 7 d'octubre de 2014 per advertir que havien transcorregut 35 mesos des de la sol·licitud de revisió de grau de dependència i 25 mesos des que se li va reconèixer el màxim grau, i que continua sense conèixer el PIA ni percebre les prestacions que li corresponguen per la seua situació de dependència que té reconeguda.

En l'informe que ens remet la Conselleria de Benestar Social, amb data 15 de desembre de 2014, ens indica el següent:

Que según consta en el expediente, mediante Resolución del Programa Individual de Atención de 21 de mayo de 2010 le fue reconocida a **D^a**. (...) una prestación económica para cuidados en el entorno familiar y apoyo a los cuidadores no profesionales, y servicio de teleasistencia, con posterioridad y mediante resolución de 21 de enero de 2013 se le reconoció un aumento del grado de dependencia pasando a grado 3 estando a la espera de la modificación de la cuantía de la prestación para adaptarla al nuevo grado reconocido, todo ello al amparo de lo dispuesto en la Ley 39/2006, de 14 de diciembre de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las Personas en Situación de Dependencia y su normativa de desarrollo.

Lamentamos profundamente que aún no se hubiese podido proceder a la actualización de la cuantía de la prestación reconocida en su Programa Individual de Atención, de acuerdo con el nuevo grado de dependencia reconocido ya que en éste, como en el resto de procedimientos de su responsabilidad, la Conselleria de Bienestar Social tiene como objetivo cumplir la normativa vigente en cuanto a los plazos establecidos para la resolución de solicitudes, no sólo como deber de eficacia para el cumplimiento de los objetivos legales y políticos del Estado social, sino también para dar efectividad a los derechos y legítimos intereses individuales de los ciudadanos por lo que no puede achacarse en ningún caso esta demora a la pasividad o inacción de los órganos encargados de su tramitación. A tal efecto, se están realizando por parte de la Conselleria todos los esfuerzos materiales humanos para resolver la cuestión planteada.

La concesión de las prestaciones está condicionada a las disponibilidades presupuestarias de la Generalitat y por ello, esta Conselleria que es sensible a las reclamaciones de la ciudadanía para el ejercicio de sus derechos, más si cabe teniendo en cuenta el difícil escenario económico en el que nos encontramos, y por ello está realizando un gran esfuerzo de gestión y económico para ir reduciendo progresivamente las dilaciones en la resolución de los expedientes de su competencia priorizando siempre aquellas solicitudes de personas con mayor grado de dependencia y por lo tanto con mayores necesidades de atención.

En este sentido reseñar que por primera vez la Ley de Presupuestos de la Generalitat para el año 2014 reconoce a los créditos destinados al pago de las prestaciones para la atención de la dependencia la condición de créditos de reconocimiento preceptivo lo que facilitará, sin duda alguna, una tramitación más ágil de las prestaciones reconocidas por los órganos de esta Conselleria.

La fecha concreta prevista para la resolución de revisión del Programa Individual de Atención, en este momento, no podemos establecer ésta dado que su resolución está sujeta a las lógicas vicisitudes en su tramitación administrativa como a la existencia de crédito suficiente para afrontar las obligaciones económicas que el PÍA pueda acarrear.

A fi de no demorar la tramitació de l'expedient, emetem la present resolució amb la informació que hi consta.

Estem, doncs, davant d'una situació en què la persona dependent, **valorada amb un grau 3 (GRAN DEPENDENT), ha estat privada de rebre les prestacions** que li corresponen, d'acord amb el grau de dependència, i que hauria d'haver començat a rebre en un termini màxim no superior als sis mesos des de la presentació de la sol·licitud i, **en tot cas, se li han de reconèixer els efectes retroactius d'esta des de l'endemà del compliment del termini indicat.**

Són diverses les raons que ha donat la Conselleria de Benestar Social per a justificar la seua demora a resoldre el Programa Individual d'Atenció i, per tant, no reconèixer l'efectivitat del dret a la percepció de les prestacions que corresponen a la persona dependent:

1a. La demora no pot atribuir-se en cap cas a la passivitat o inacció dels òrgans encarregats de la seua tramitació.

La persona dependent **va ser valorada** amb un grau 3 (GRAN DEPENDENT) en data 21 de gener de 2013 (**25 mesos després de presentar la sol·licitud**). No obstant això, **transcorreguts 35 mesos des de la sol·licitud, segueix sense estar resolt l'expedient. L'evolució esperable de la situació en què es troba la persona dependent, atesa la seua edat i el nivell de dependència, no pot ser una altra que el seu empitjorament progressiu, la qual cosa fa més urgent, si és possible, la resolució immediata de l'expedient i l'assignació efectiva de prestacions que per dret li corresponen.**

La persona dependent va presentar la seua **sol·licitud** de dependència l'**11 d'abril de 2012**. En eixa data, el procediment d'aprovació del Programa Individual d'Atenció estava regulat pel Decret 171/2007, de 28 de setembre, del Consell, pel que s'establix el procediment per a reconèixer el dret a les prestacions del sistema valencià per a les persones dependents.

L'art. 11 del Decret 18/2011, de 25 de febrer, del Consell, estableix:

Article 11.4. La resolució PIA caldrà que es dicte i es notifique en el termini màxim de sis mesos des de la data de registre d'entrada de la sol·licitud de reconeixement de la situació de dependència en el registre de l'òrgan competent per a tramitar-la i resoldre-la.

Article 11.6. Si, en transcórrer el termini indicat en l'apartat 4, **no s'haguera resolt quant al servei o la prestació, el dret es generarà des de l'endemà del compliment del termini màxim de sis mesos indicat per a resoldre.**

Cal indicar que la suspensió o l'ampliació del termini per a resoldre el procediment comporta que, per part de la Conselleria de Benestar Social, s'haguera emés una resolució d'acord de qualsevol de les dues mesures, en què s'exposara la motivació clara de les circumstàncies concurrents i que s'hauria d'haver notificat, en tot cas, als interessats (art. 42.5 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú).

En el cas que ens ocupa, la Conselleria de Benestar Social no ha informat de la concurrència de cap causa, de les que hi ha regulades legalment, que puga justificar la demora en la resolució de l'expedient. **Per tot això, seria possible atribuir la demora a la passivitat o inacció dels òrgans encarregats en la tramitació de l'expedient.**

A més, segons allò que s'ha assenyalat en diverses sentències de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ de la Comunitat Valenciana, i en concret la **Sentència 345/14**, en el seu tercer fonament de dret:

(...) no es pot desconèixer que **la prolongada, defectuosa i morosa tramitació del procediment** encaminat a la determinació dels servicis i prestacions a què haguera tingut dret la persona reconeguda com a dependent, **genera dret a indemnització** —amb base legal— (...) i en el benentès que **este dret naix i deriva de la responsabilitat patrimonial de l'Administració per deficient i anormal funcionament del servici públic.**

Així mateix, en el seu fonament de dret quart s'assenyala que:

en els casos (...) en què la resolució dins de termini o, com a mínim dins d'uns marges de demora raonable, esdevé essencial per la naturalesa de la situació de base (fets determinants), **la demora constituïx un funcionament anormal de l'Administració, que dóna dret al rescabament de danys i perjudicis**, en els termes també previstos per l'ordenament.

Quant a la manifesta demora en la resolució objecte de la present queixa, el Tribunal explicita «(...) I això sense que aparega evidenciat que esta demora va estar motivada per una causa justificada i raonable, sinó exclusivament per **la falta d'impuls de l'òrgan administratiu i funcionari responsable de la tramitació.**»

Finalment, en la Sentència assenyalada s'apunta que:

(...) No en va, la normativa sobre dependència (...) destaca com a objectius fonamentals els de promoció de l'autonomia personal de les persones les deficiències i/o patiments físics o psicològics de les quals —d'envergadura, **a la qual cosa s'unix moltes vegades l'elevada edat de la persona interessada**— els fan creditors d'"ajuda" institucional amb vista al desenvolupament d'una vida digna, per això el "temps" que l'Administració ha d'emprar per a determinar la mesures necessàries a fi d'**atendre les necessitats d'estes persones, amb dificultats per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària**, ha de ser l'indispensable i necessari (...).

2a. La concessió de les prestacions està condicionada a les disponibilitats pressupostàries de la Generalitat i el reconeixement, als crèdits destinats al

pagament de les prestacions per a l'atenció de la dependència, de la condició de crèdits de reconeixement preceptiu.

En les últimes dècades, en l'àmbit dels servicis socials s'ha evolucionat cap al reconeixement de drets subjectius que permeten la seua exigència, si fóra el cas, fins i tot davant els tribunals de justícia.

En l'àmbit concret de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, ha sigut considerat com un “dret subjectiu perfecte” invocable davant dels tribunals, atés el caràcter públic de les prestacions del sistema, la universalitat en l'accés a estes, com també el dret dels ciutadans i de les ciutadanes a iniciar les accions administratives i jurisdiccionals en defensa d'este dret. (art. 1 i 4 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre).

Atenent a la consideració de “dret subjectiu perfecte”, l'assignació de les prestacions necessàries per a atendre les necessitats de les persones valorades en un grau de dependència en vigor no es pot condicionar —com indica en el seu informe la Conselleria de Benestar Social— a les disponibilitats pressupostàries, i ha d'existir consignació pressupostària suficient per a fer possible l'efectivitat del dret, en el termini legalment establert.

De la mateixa manera, el reconeixement als crèdits destinats al pagament de les prestacions per a l'atenció de la dependència, de la condició de **crèdits de reconeixement preceptius**, introduïda en la Llei de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2014, **sembla que no ha produït els efectes esperats**, atés que segueixen presentant-se davant d'esta institució queixes, com l'actual, en què **es produïxen demores en la resolució del PIA de fins a 35 mesos**.

3a. Les lògiques vicissituds en la seua tramitació administrativa impedeixen fixar una data concreta per a la resolució del Programa Individual d'Atenció, com també l'existència de crèdit suficient.

Les “vicissituds administratives” poden ser “lògiques” quan comporten una demora mínima en els termines legalment fixats i la resolució del PIA es dilata una mica més dels sis mesos previstos; tanmateix, mesos de demora, quasi ... anys sense resoldre i fer efectiu el dret d'una persona valorada com Gran Dependent, deixen de ser “lògiques” i, per descomptat, deixen de ser “vicissituds” per a esdevenir una mala praxi administrativa, que ha de ser modificada immediatament.

Davant de tot això i de conformitat amb el que estableix l'article 29.1 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem les següents **RECOMANACIONS** a la Conselleria de Benestar Social.

RECOMANEM que, després de **35 mesos de tramitació de l'expedient** i d'haver incomplert àmpliament l'obligació legal de resoldre en el termini de sis mesos, de manera urgent reconega i atorgue les prestacions que corresponguen, d'acord amb la valoració i el programa individual d'atenció.

RECOMANEM LA URGENT RESOLUCIÓ de l'expedient, atés que l'absència de la preceptiva resolució agreuja les conseqüències, ja que es tracta d'una persona

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada a https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 10/03/2015	Pàgina: 5

valorada com a **GRAN DEPENDENT**, i el pas del temps disminúix, encara més si és possible, la probabilitat de desenvolupament d'una vida digna.

RECOMANEM la **URGENT RESOLUCIÓ** de l'expedient, atés que la conseqüència d'absència de la preceptiva resolució és agreujada pel fet que es tracta d'una persona valorada com **GRAN DEPENDENT**, amb la qual cosa el pas del temps disminúix, encara més si és possible, la possibilitat de desenvolupament d'una vida digna.

RECOMANEM el reconeixement del dret a la percepció dels efectes retroactius de la prestació que corresponen a la persona dependent, els quals s'han de computar des del 12 d'octubre de 2012 fins a la data en què es resolga el Programa Individual d'Atenció.

RECOMANEM a la Conselleria de Benestar Social que consigne les dotacions pressupostàries necessàries per a fer efectiu el dret a la percepció de les prestacions per dependència en el termini legalment establert, i que els done prioritat, atesa la seua consideració de dret subjectiu perfecte.

Creiem necessari **RECORDAR** a la Conselleria de Benestar Social **l'obligació legal de resoldre dins de termini, atés que el no-compliment d'esta obligació** augmenta la **incertesa** que es deriva de la **falta de resolució** i amplia, encara més si és possible, el **patiment suportat per les persones dependents i les seues famílies**, en un moment de dificultats econòmiques com és l'actual. Cal no oblidar, a més a més, la situació d'indefensió **jurídica** que es genera al ciutadà amb l'incompliment dels terminis legalment establerts, sobretot davant dels casos de **silenci administratiu**, com és el que ens ocupa.

Li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta o no les recomanacions i el recordatori que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-los.

Perquè en prenga coneixement, li fem saber, igualment, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat la present resolució s'inserirà en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana